

Vedr.: Høring af udkast til Natura 2000-planer 2022-2027, j. nr. 2020-65467

31. maj 2022

Miljø- og Fødevareministeriet har den 21. februar d.å. udsendt udkast til Natura 2000-planer for 257 Natura 2000-områder samt en strategisk miljøvurderingsrapport for hvert planudkast i offentlig høring.

I den forbindelse ønsker Danmarks Jægerforbund at give følgende bemærkninger:

Danmarks Jægerforbund støtter den forbedring af natur og biodiversitet, der løftes gennem Natura 2000-indsatsen, og vi er således glade for muligheden for at kommentere på Natura 2000-planerne.

Danmarks Jægerforbunds administration har udarbejdet dette høringsvar, som også inkluderer relevante informationer og bemærkninger fra lokale tillidsfolk og Jægerforbundets Natura 2000-kontaktpersoner. Disse personer har et indgående lokalkendskab og har derfor været en vigtig hjælp undervejs.

Herunder er bemærkningerne inddelt under fælles overskrifter, der belyser generelle problemstillinger. Til sidst er der konkrete kommentarer til nogle specifikke Natura 2000-områder, hvor lokalpersoner peger på problemstillinger i deres område.

Natura 2000-planernes indhold og anvendelse

Udkast til de nye Natura 2000-planer har en god, ensartet struktur og er rimelig lette at gå til. Vi anerkender forsøget på at gøre planerne mere konkrete, eksempelvis ved angivelse af størrelsen på områder, hvor der skal bekæmpes invasive arter. Dog er manglen på stedsangivelse og det ensartede indhold i indsatsprogrammet stadig med til at gøre det vanskeligt at forudse hvilke aktiviteter der konkret vil følge teksten i planerne - og det gør det vanskeligt at forholde sig til eventuelle konsekvenser af planernes indhold. Desuden vil det lette arbejdet, hvis det i planen fremgik mere tydeligt, hvad der er nyt siden sidste planperiode.

Danmarks Jægerforbund bifalder det overordnede fokus for plan-perioden 2022-2027, der skal have fokus på naturlige processer og naturens robusthed, sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder og bekæmpe invasive arter. Det gør vi, fordi naturen behøver mere plads til naturlige processer, og vi støtter derfor et fokus, der styrker biodiversiteten i Danmark. Dette fokus kan bl.a. hjælpe trækvildtet til gunstig udvikling og sikre ynglesucces ved bekæmpelse af invasive arter som mårhund og mink.

Den reviderede basisanalyse

I forbindelse med udarbejdelsen af den reviderede basisanalyse, indgav Danmarks Jægerforbund faglige og faktuelle bemærkninger, for at sikre, at Natura 2000-planer og handleplaner kunne blive lavet, på et så korrekt grundlag som muligt. Dette høringssvar indeholdt påpejninger af flere eksempler på anbefalinger vedr. fremadrettede tiltag, der ikke bør være en del af basisanalysen.

Vi kan med forundring konstatere at disse anbefalinger stadig er at finde i de reviderede basisanalyser (under "Foreløbig vurdering af negative påvirkninger" i bl.a. N9, N16, N28, N46, N56 og N89)

Specielt er det anbefalinger mod forstyrrelse af sæler, der går igen i flere af de reviderede basisanalyser. Vi har i sidste planperiode gjort opmærksom på at de videnskabelige data for at hævde en 500 meters forstyrrelsesfri zone fra sælernes hvilepladser er yderst kritisable. I sidste planperiode betød vores indvending at de 500 meter ikke kom til at gælde, når man sejlede på langs af hvilepladserne, men forslaget er nu igen dukket op i de nye planer på trods af, at sælbestanden udvikler sig gunstigt.

En anden anbefaling fra basisanalysen, er at udvide færdselsforbud ved Dræet (N108 - Æbelø) en måned, frem til 30/9, for at øge muligheden for at spættet sæl vil bruge stedet som yngleplads. Lokale gør opmærksom på, at antallet af spættet sæl omkring Nordfyn er steget, og sælen trives. Den reviderede basisanalyse baserer sine anbefalinger på en rapport fra 2013, så ud over at basisanalysen ikke bør indeholde anbefalinger til indsatser, så baserer den også anbefalingen på forældet data.

Danmarks Jægerforbund anbefaler derfor at de endelige planer og handlingsplaner vil tage udgangspunkt i opdateret data, lokal ekspertviden og andre faglige bemærkninger, så man undgår at sætte unødige adgangs begrænsninger for friluftslivets udøvere.

Samspil med vandområdeplanerne

Vi er opmærksomme på, at Natura 2000-planerne beskæftiger sig med det terrestriske areal, og ansvaret for de marine områder er derfor henlagt til vandområdeplanerne. Det forekommer dog utilfredsstillende at de marine Natura 2000-planer ikke er mere specifikke i forhold til løsningsforslag, der kan sikre en gunstig bevaringsstatus for arterne på udpegningsgrundlaget.

De kystnære farvandes økosystemer er i en meget kritisk tilstand, og planerne for områderne bør derfor afspejle vores forpligtelse til at få dem i gunstig tilstand. Danmarks Jægerforbund er bekymret for om de nødvendige tiltag der skal sikre god marin naturtilstand i de udpegede områder, kan blive overset mellem Natura 2000-planerne og Vandområdeplanerne. Hvordan sikrer Natura 2000-planerne at de udpegede marine naturtyper og arter får en gunstig bevaringsstatus? Det håber Danmarks Jægerforbund bliver gjort mere klart fremover. Vi vil naturligvis også indsende høringssvar til Vandområdeplanerne.

Samspil med naturnationalparkerne

Af de udpegede naturnationalparker er 13 ud af 15 også udpegede Natura 2000-områder. Der er heldigvis god synergi i de to udpegninger, da begge er til for at fremme biodiversitet og derfor beskytte arter og naturtyper.

Danmarks Jægerforbund støtter planen om at etablere naturnationalparker og vil i denne sammenhæng blot knytte en kommentar om samspillet mellem Natura 2000 og naturnationalparker, hvor områderne stadig skal tilgodese udpegningsarter og naturtyper. Vi er selvfølgelig aktive i naturnationalparkernes interessegrupper, og glæder os til at følge etableringen af parkerne.

Tilstand for jordrugende fugle

Generelt er tilstanden af levesteder for ynglefugle på øer og holme i fuglebeskyttelsesområderne truet af flere grunde:

- Ugunstig prædation
Planerne har fokus på ræv og mink, men vi mener det også er nødvendigt at påpege at prædation fra krager, store måger og den stigende bestand af havørne udgør også en væsentlig trussel mod fuglenes ynglesucces.
- Manglende myndighedsudøvelse
Øer og holme benyttes yngletiden igennem af fritidssejlere som raste- og hundelufteplads med store forstyrrelser til følge. Forbud bliver ikke fulgt op af myndighedspersoner. Ødelagte eller overgroede skilte bliver ikke fornyet.
- Yderligere overvågning
De økonomiske rammer for Novanaprogrammet bør forbedres, så bl.a. antallet af målestationer kan hæves af hensyn til de meget pressede økosystemer i de kystnære farvande. En sådan forbedring af de økonomiske rammer, vil give en mere nøjagtig viden om ændringer i vores farvands økosystem, og derved gøre os bedre i stand til at bestemme årsag bag havfugles mistriksel i de enkelte områder af landet

Danmarks Jægerforbund mener derfor at tiltag indenfor de relevante af de ovenstående tre punkter er nødvendige, for at forbedre tilstanden på levestederne for ynglefugle.

Tiltag for gæs

Flere basisanalyser beskriver, hvorledes bramgæssene ” [...] fouragerer på strandenge og græsmarker og på marker med vintersæd, og trækker ud på vandet til overnatning”. Med denne formulering nedtones dilemmaet mellem bramgæssenes enorme succes og det deraf følgende afgrødetab på omdriftsarealer i nærheden af Natura 2000-områderne (f.eks. N66, N69, N162, N168, N169, N173 og N179).

Derfor foreslår vi, at man på relevante arealer, plejer det således at disse fungerer som fourageringsområder for gæssene. Der findes f.eks. områder, der gror til i mos og lysesiv, som har en lavere fourageringsværdi for gæs. Forslaget om at tilgodese gæssenes fouragering bør også være gældende ved udtag af lavbundslande, og når der anlægges vindenergi- eller solenergi-anlæg.

Bifangst af havfugle

I Natura 2000-planernes områdespecifikke retningslinjer, er der nævnt flere steder, at man vil ” [...] vurdere behovet for at fastsætte eventuel nødvendig regulering af fiskeri for beskyttelse af marsvin mod bifangst i danske farvande skal fortsætte” (f.eks. N89, N107, N116, N168 m.fl.) Vi bifalder fokus på at forhindre bifangst af marsvin, men vil også gerne rette opmærksomhed på bifangst af andre arter. Det er specielt et problem med havfugle, som f.eks. havlit og fløjlsand, der bliver fanget i net, som ofte bør kunne forhindres.

Derfor foreslår Danmarks Jægerforbund at der bliver iværksat konkrete handlinger, til forhindring af den omfattende bifangst af havfugle.

Konkrete kommentarer til de enkelte Natura 2000-planer

N66 - Stadil og Veststadil Fjorde

I planen anføres, at der langs NØ samt SØ siden af Sdr. Dyb findes vedplanter, som dækker to meget små arealer af dels klithede og strandeng. Her er vi blevet bekendt med, at der opholder sig en fast bestand af kronvildt (ca. 35 dyr), som virker som naturplejere på de tilstødende lysåbne naturarealer.

Jægerforbundet vil gerne udtrykke sin bekymring for at denne bestand kan forsvinde, og dermed den naturlige pleje af de lysåbne arealer, hvis vedplanterne fjernes. Derfor anbefales vi, at vedplanterne bliver stående, da den samlede synergieffekt, i forhold til flora og fauna, herved vil være større end hvis to arealmæssigt små naturtyper som - på trods af tilgroning er i moderat tilstand - tilgodeses.

N68 - Skjern å

Krikanden er på udpegningsgrundlaget som trækfugl. Jægerforbundet har fået kendskab til at krikanden ved Skjern å foretrækker at ruger i levende hegn langs vådområderne. Disse hegn er ved at blive fjernet, og dermed er området hvor krikanden ruger indskrænket. Derfor mener vi, at man bør lade nogle levende hegn stå, for at sikre krikandens rugerpræferencer.

N69 - Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen

I Ringkøbing fjord er der i forhold til årstiderne fastsat en salinitet, der er optimal i forhold til sandmusling og ålegræs. Sandmusling bliver prioriteret for dens evne til at filtrere vand, hvor populationen på gode dage kan rense fjordens vand op til seks gange. Dette er imponerende, men også nødvendigt idet vandet fra Skjern å og opland er meget næringsrigt, og fordi fjorden før sandmuslingen i høj grad var præget af planktonalger.

Saliniteten bliver reguleret ved hjælp af slusedrift, og resulterer derfor også i varierende vandstands niveauer. Denne regulering med vandstandsændringer og varierende salinitet giver efter vores oplevelse store udfordringer for bundplanter og jordrugende fugle, hvis reder bliver oversvømmet - især i situationer hvor slusepraksis bliver udfordret af vejrforhold som hindrer påkrævet drift. Derudover kan de i fremtiden øgede nedbørsmængder og havvandsstigninger yderligere forventes at besværliggøre foreskrevne slusepraksis.

Derfor mener vi, at man bør overveje at lade fjorden blive fersk igen, da dette vil resultere i en mere stabil vandstand og salinitet. Vi er bevidst om, at en mere fersk fjord vil besværliggøre levetilstandene for sandmuslingen, og derved føre til en ny

opblomstring af planktonalger. Denne opblomstring skal dog ikke tilskrives en fersk fjord, men nærmere tilskrives, at der er for mange næringsstoffer i oplandet til Ringkøbing fjord, og det er derfor her, man bør sætte ind.

Danmarks Jægerforbund er bekendt med, at problemstillingen hører til vandområdeplanerne, men vi mener også det er relevant at nævne her, da det har betydning for den terrestriske natur, såvel som arterne, der lever i den.

N73 - Lønborg Hede

I planen påstås det, at søerne ikke er udsat for græsning med kreaturer. Lokalt kendskab beviser det modsatte, da husdyr altid har gået ned til søerne. Det er en nødvendighed at dyrene har adgang til søerne, for at de er sikret vand i hele sommerperioden.

N162 - Skælskør Fjord og havet og kysten mellem Agersø og Glænø

Jægerforbundet er blevet bekendt med en omfattende forurening, der breder sig med strømmen fra Agersø Sund og sydpå, langs kysten forbi Glænø og helt til nordvestkysten af Lolland. Hverken erhvervs- eller fritidsfiskere sejler længere i området, da der ingen fisk er tilbage.

Selv om det nye F128 ikke indgår i denne høring, vil vi alligevel gøre opmærksom på, at strømforholdene har friholdt Omø Stålrunde fra at blive ramt af forureningen. Derfor er Omø Stålrunde et vigtigt raste- og fourageringssted for havfugle - herunder edderfugl og gråstrubet lappedykker, der er på udpegningsgrundlaget.

Jægerforbundet vil gerne udtrykke bekymring for, at man ved en eventuel anlæggelse af havvindmøllepark ved Omø Stålrunde, vil ødelægge det vigtige rastested for trækfugle, og man derfor ikke lever op til vores forpligtigelse som EU-medlemsland, til at sikre og forbedre fuglenes levesteder.

N169 - Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde

Efter at Miljø- og Fødevareklagenævnet har givet Næstved kommune medhold i at give offentlig adgang til Enø Overdrev, som er nabo til et meget populært, kommunalt ejet besøgssted "Kolonien", ser kommunen som forvalter af det sårbare Natura 2000 område ikke sin forvaltning som en særlig vigtig del af beskyttelsen af området.

Kommunen vælger at prioritere benyttelse før beskyttelse og tilsidesætter habitatdirektivets retningslinjer om forsigtighedsprincippet i forhold til udpegningsgrundlaget, jordrugende klyder og terner.

Der blev ikke udarbejdet nogen konsekvensvurdering ved etableringen af det kommunale besøgssted "Kolonien", som sidste år gennemførte en publikumstælling, der fortalte, at "Kolonien" havde 15.000 besøgende i 2021. Disse potentielle besøgende på Enø Overdrev udgør en betragtelig risiko for områdets udpegningsgrundlag, som kommunen ikke vil tage hensyn til i forhold til sin forvaltningsopgave af det unikke og sårbare naturområde.

Vi foreslår, at Natura 2000 planen kommer til at indeholde krav om flere årlige, officielle fugletællinger på Enø Overdrev for at få et specifikt datagrundlag fra den kommende planperiode for bedre i fremtiden at kunne forvalte benyttelse/beskyttelse-balancen i området.

DCE Aarhus Universitet udarbejdede en rapport om forstyrrelser i 2013. Denne rapport er blevet lagt til grund for beslutningen om fuld offentlig adgang til Enø Overdrev. DCE har efterfølgende udtalt, at rapporten kun er udarbejdet som et

skrivebordsstudie og ikke et feltstudie, og mener derfor ikke, at rapporten kan retfærdiggøre fuld åbning af offentlig adgang i området uden at det vil påvirke udpegningsgrundlaget.

Natura 2000 planen bør derfor indeholde flere konkrete virkemidler, der tager højde for at sikre og forbedre fuglenes beskyttelse imod forstyrrelser på Enø Overdrev.

N173 - Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand

Lokale har observeret at Rødsand ikke længere er ynglebiotop for klyder og ternere. Unge havørne bruger Rødsand som rasteplads, hvilket har fået fuglene til at fortrække. Planen behøver således ikke at tage hensyn til ynglende, truede fuglearter på Rødsand.

Spørgsmål vedrørende høringssvaret eller ved behov for uddybende kommentarer, bedes rettet til Naturkonsulent Mikala Vildgaard, Afdelingen for Rådgivning og Uddannelse. Telefon: 52 19 67 10, E-mailadresse: mvi@jaegerne.dk

Venlig hilsen
Danmarks Jægerforbund

Claus Lind Christensen
Formand

Direkte tlf. + 45 27 80 28 55
E-mail clc@jaegerne.dk